

Gamtos mokslų vadovėlio „Eureka“ 5 klasei vertinimas

Gamtos mokslų vadovėlio „Eureka“ 5 klasei autoriai

Edvardas **Baleišis**, Urtė **Starkevič**

Recenzentė turėjo galimybę susipažinti su vadovėlio rankraščiu ir teikti savo pastabas, kad autoriai galėtų į jas atsižvelgti. Ši recenzija rašoma galutiniam vadovėlio variantui.

Vadovėlis atitinka atnaujintos gamtos mokslų bendrosios programos tikslus, uždavinius ir turinį, priskiriamus 5 klasei. Vadovėlyje lengvai atpažįstamos ir ugdomos ne tik gamtamokslinė (pažinimo), bet bendrosios: kūrybiškumo, komunikavimo, skaitmeninė, pilietiškumo, kultūrinė kompetencijos. Penktos klasės gamtos mokslų turinys ypač glaudžiai siejamas su socialine, emocine ir sveikos gyvensenos kompetencijomis. Visi šie momentai atsiskleidžia ir „Eurekos“ vadovėlio mokomojoje medžiagoje ir užduotyse.

Vadovėlyje „Eureka“ naujos sąvokos ir terminai išryškinami ir paaiškinami ne tik žodžiais, bet ir, arba paveikslėliais, arba schemomis, taip pat pakartojami kiekviename atvarte mini žodynėlyje su kitos spalvos ir stiliaus šriftu.

Vadovėlis iliustruotas kokybiškais paveikslėliais, piešiniais. Tai palengvina mokiniams įsisavinti naują medžiagą, greitai ją primiršus pasikartoti. Vadovėlio tekstas neperkrautas, paremiamas iliustracijomis, parašytas lengvai suprantama kalba, bet išlaikant mokslinį stilių. Užduotys trijų sunkumo lygių ir įvairių tipų: individualios, atliekamos poromis, grupėmis, pasitelkiant arba vadovėlio medžiagą arba internetinius išteklius. Atlikdamas vadovėlio bandymus, mokinys taps jaunučiu mokslininku, kuris geba pasirinkti tinkamas priemones ir eksperimento strategiją, taip pat padaryti sąžiningas išvadas.

„Eureka“ kaip ir visi vadovėliai yra skirti mokiniui. Tačiau ugdymo procesui visuomet vadovauja mokytojas, kuris, pažindamas mokinius, lengvai atpažins vadovėlyje užkoduotus didaktinius mokymo principus, mokymo ir mokymosi metodus, pakoreguos vadovėlio įvairių tipų užduotis, jas susiedamas su klasės, mokyklos aplinkos situacijomis, tradicijomis, regione veikiančiu STEAM centru, Mokslo muziejumi ir jame veikiančiu Planetariumu Kaune. Ypatingai svarbus gamtos tyrinėjimas. Vien vadovėlio neužteks, kad penktokai dar labiau pamiltų gamtą, jaustų atsakomybę už jos išsaugojimą ateičiai, to reikalautų ir iš savo šeimos narių.

Recenzentas nepastebėjo fakto ir dalyko žinių recenzijos rašymo metu. Reikia pripažinti, kad gamtos moksluose gali atsirasti įvairių pasikeitimų, susijusių su naujaisiais mokslo atradimais ir pasiekimais arba tarptautinių mokslinių draugijų nutarimais.

Vadovėlio turinyje nėra diskriminavimo ir diskriminavimo propagavimo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Vadovėlio turinys atitinka asmens duomenų apsaugos pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą bei kitų asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Vadovėlis nesusijęs su realiai veikiančių įmonių, įstaigų, organizacijų ar kita veikla užsiimančių ūkio subjektų reklama.

Vadovėlyje naudojamos nuorodos (QR kodai) į virtualiuosius išteklius, kurie yra visi atvirieji.

Vadovėlio turinyje pateikiami situacijų, įvykių, reiškinių, procesų, asmenybių veiklos aprašymai, iliustracijos, užduotys, nepažeidžiantys asmens teisių ir laisvių bei pagrindinių tarptautinės teisės principų, vengiama neigiamas emocines reakcijas keliančių asociacijų, būdvardžių ir kategoriškų apibendrinimų, nėra neigiamų ar kitokių lyčių stereotipų, mergaitės ir berniukai, moterys ir vyrai vaizduojami nešališkai; vadovėlio turinyje nėra nekorektiško, antidemokratiško, antivalstybinio turinio; vadovėlio turiniu ar užduotimis nėra kurstoma tautinė nesantaika.

Išvada: Vadovėlis „EUREKA 5“ atitinka Bendrojo ugdymo dalykų spausdintų ir įvairių interaktyvumo lygių virtualiųjų vadovėlių ir mokymo(si) priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos apraše nustatytus reikalavimus.

Vertintojo vardas ir pavardė Alvida Lozdienė

Parašas

Data 2025-09-09